

สงสัย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “กราบขออภัยเรื่องเกี่ยวกับพัสดุ”

ตอบ : จบ เรื่องพัสดุส่งแล้วก็คือจบแล้ว แต่นี้เป็นเรื่องถามตอบธรรมะนะ

ถาม : เรื่อง “สงสัย”

ตอนไปบิณฑบาตไปกัน ๒ รูป มีโยมได้ถวายปัจจัยมารูปละ ๕๐ บาท แต่พระอีกรูปหนึ่งเอาปัจจัยมาไว้ที่เรา แล้วเราเก็บไว้เองโดยเราไม่รู้ว่าจะให้เอาไปหยอดตู้หรือเราเอาได้ เพราะเพิ่งไปอยู่ใหม่ครับ

ตอบ : นี่พูดถึงพระนะ เวลาพระบวชใหม่ๆ ไง พระบวชใหม่เขาเขียนมาว่า “สงสัย” นี่พระใหม่ถามมา ถ้าพระใหม่ถามมา พระใหม่ เวลาเราบวชใหม่ บวชใหม่เราบวชวัดอะไร มันก็อยู่ที่จริตนิสัย อยู่ที่เป้าหมายของคน

ถ้าเป้าหมายของคนบวชตามประเพณีวัฒนธรรม บวชเพื่อให้พ่อแม่ได้บุญ ก็บวชตามวัดบ้านวัดวัดเรือนต่างๆ ถ้าวัดบ้านวัดเรือนต่างๆ เขาบิณฑบาต เวลาเขาใส่บาตร โยมเขาใส่ซองใส่ปัจจัย เขาก็รับของเขา

แต่ถ้าไปบวชวัดธรรมยุต ธรรมยุตส่วนใหญ่เขาไม่รับ ส่วนใหญ่ณะ แต่เวลาเป็นนิสัยส่วนตัวของคน เวลาคนที่แอบรับหรือคนที่รับของเขา นั้นมันก็เป็นการผิดศีล เพราะอะไร เพราะพระ ชาติรูปขัตติ อุดฺคฺคฺณฺหฺยฺ วา

ถ้ารับเงินและปัจจัย เป็นนิสฺสฺสฺคฺคฺยํ ปาจิตฺตฺยํ เงินนั้นเป็นนิสฺสฺคฺคฺยํ ตัวเองเป็นปาจิตฺตฺยํ นี่เป็นอาบัติ เป็นอาบัติแน่นอน เป็นอาบัติอย่างนี้มันเป็นอาบัติมาในธรรมและวินัย ในธรรมวินัย

เวลาสวดปาฏิโมกข์ ๒๒๗ ข้อ มันมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลที่ห้ามพระรับเงินและรับทอง ห้าม ผิดแน่นอน

แต่เนี่ยเวลาผิดแล้ว เวลาได้อยู่ในเมืองไทย ศาสนามันเจริญรุ่งเรืองมานาน มันยาวนานมา มันก็เป็นประเพณีวัฒนธรรม แล้วญาติโยมก็ส่งสารพระ กลัวพระจะลำบากจะลำบากก็จะส่งจะเสริมไป ก็เสนอให้ อะไรให้ บางทีก็อนุโลม อนุโลมกันไป อนุโลมอย่างนั้นมันก็อยู่ที่ฝ่ายปกครอง ถ้าฝ่ายปกครองเขาจะเข้มงวดมากน้อยแค่ไหน

ตอนนี้เขาจะมาเข้มงวดไง เราดูตามข่าวสาร ตอนนี้เห็นเขาบอกว่ามีคณะอะไรเขากำลังพิจารณากันอยู่ว่า พระบิณฑบาตแล้วให้พรได้หรือไม่ได้

แล้วโดยปกติเมื่อก่อนมันก็ไม่เคยมีนะว่าให้พรๆ แต่มันมีวัฒนธรรมของไทยใหญ่ ไทยใหญ่ทางเหนือมันนะเขาเรียกว่าปันพรๆ ถ้าปันพรมันเป็นวัฒนธรรมของพื้นที่ไง

เวลาพื้นที่ เวลาเจ้าคุณอุบาลีฯ เวลาท่านไปพื้นฟูพระพุทธศาสนาในภาคเหนือ เวลาท่านไปเห็นเข้าท่านสังเวชเลย เพราะอะไร เพราะพระปกอาวุธเลย ชี้นำ ท่านขึ้นไปเชียงใหม่ที่พื้นที่ อยู่ที่นี่ประเพณีวัฒนธรรม

ไฉนพูดถึงว่า เราบอกว่าเป็นอาบัติ ทำไม่ได้

“หลวงพ่อกับเขาทำกันทั่วบ้านทั่วเมืองเลย เขาทำกันทั่วโลกเลย หลวงพ่อเพื่อเจ้า”

ว่าเพื่อเจ้าๆ มันอยู่ที่ความมุ่งหมายไง เวลาเราก่อนจะบวช เราบวชมาเราก็ศึกษา ไปศึกษา เราเคยบวชมหานิกายมา ๑ พรรษาแล้วสึกออกไป พอสึกออกไป มาบวชใหม่ก็มาพิจารณาของเราว่าจะบวชที่ไหน จะบวชอย่างไร

แล้วเรามาอ่านประวัติหลวงปู่มั่น เออ! อย่างนี้ทำได้ แต่ถ้าประวัติของครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นเกจิอาจารย์มันมีฤทธิ์มีเดช แล้วเราเป็นปุณฺณ เป็นมนุษย์ธรรมดา ภูคังทำไม่ได้ ภูทำไม่ได้ ภูทำอย่างนั้นไม่ได้ แต่พอมาศึกษาประวัติหลวงปู่มั่น เออ! อย่างนี้ภูทำได้ เราก็มาบวชอย่างนี้ พอบวชอย่างนี้ เราก็อยู่กับครูบาอาจารย์มา

เวลาเรายู่กับครูบาอาจารย์มา เวลาหลวงตาพระมหาบัวอยู่ที่วัดป่าบ้านตาด เวลาท่านเทศน์สอนพระใจ “พระไม่มีขาหรือ วุ่นวายกับโยมไปหมดนะ ไปรับไปส่ง ไปรับไปส่ง มากี่มาเอง เวลาไปต้องให้โยมไปส่งๆ” แต่โยมก็ต้องไปส่ง

ไฉนเวลาท่านพูดอย่างนี้ละ แต่ลับหลังท่านก็สั่งให้โยมไปส่ง

หลวงตานิสัยท่านแปลก ต่อหน้าท่านพยายามจะเข้มงวด จะให้พระเข้มแข็ง แต่เบื้องหลังนะ ท่านก็อุ่มชุนะ

ท่านพูดถึงสำนักเรียนๆ ท่านบอกว่าเป็นมหาวิทยาลัยใจ สิ่งที่ว่าฝึกฝนกันมา เพราะอะไร เพราะมันศึกษาทางโลก ศึกษาพุทธศาสนา ศึกษามนุษยศาสตร์ต่างๆ แต่บาลีมันไม่ศึกษา ๙ ประโยคมันไม่ศึกษา ท่านติเตียน ท่านบอกว่าเป็นมหาวิทยาลัยใจ ถ้าอยู่ในป่าในเขาเป็นมหาวิทยาลัยป่า แต่วัดโพธิสมภรณ์มีสำนักศึกษา ท่านส่งเสียหมดเลย

เบื้องหลังท่านทำคุณงามความดีนะ แต่การทำคุณงามความดีของหลวงตาท่านทำเพื่อสังคมโลก ทำเพื่อโลกนะ ท่านไม่ให้โลกรู้นะ แต่ถ้าโดยหลักการผิดไหม ผิด ผิดแน่นอน เพราะมันผิดธรรมและวินัยไง มันผิดกฎหมาย

คนทำผิดกฎหมาย ถูกได้อย่างไร มันผิดอยู่แล้ว แต่ถ้าเขาจะลุ่มอล่วยกัน เขาผ่อนผันกันมา นี่เป็นเรื่องของโลกไง ถ้าเรื่องของโลก มันอยู่ที่เป้าหมายของคนจะบวช

เวลาคนจะบวชแล้ว เราจะบวชเพื่ออะไร เราจะบวชเพื่ออะไรแล้ว เรามีบุญหรือมีบาป ถ้าเรามีบาป เราหาเพื่อนยากนะ หาเพื่อนไม่เจอ หาอาจารย์นี้แสนยาก แล้วเพื่อนเราไปเป็นเพื่อนกันนะ เป็นคู่บัดดี้รักกัน ออกจุดงค์ด้วยกัน พอไปแล้วนะ มันเดินแล้วมันเหนื่อย ไฉนนั้นก็อยากจะพัก ไฉนนั้นก็อยากจะไป เดียวก็ต้องไปแยกกัน

ดูประวัติของครูบาอาจารย์สิ ท่านจุดงค์ด้วยกันมาเดี่ยวท่านก็แยกกัน ถ้าท่านเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันนะ มันเหมือนคนคนเดียวกันนะ แต่มันหาได้ยาก ถ้าเราไม่มีบุญพอนะ หาเพื่อนตาย หาเพื่อนที่แบบว่ามีน้ำใจต่อกันนี้ยาก แล้วหาอาจารย์ยากกว่า นี่คำว่า “ยาก”

นี่เราพูดถึงว่าพระถามมา เขาบอกว่าสงสัย เขาเป็นพระบวชใหม่ เวลาไปบิณฑบาตไปกับพระพี่เลี้ยง พระที่บวชเก่า ไปถึงโยมเขาใส่บาตร แล้วเขาใส่ปัจจัยให้รูปละ ๔๐ บาท

ธรรมและวินัยคือกฎหมายมันผิดนะ ถ้ามันผิด ทำไมเขาไม่รับล่ะ

เขาบอกว่าพระเขาก็รับเงินแล้ว แต่เขาให้เงินเราเก็บไว้ เขาไม่หยิบไป เขาไม่รับไป แต่สิทธิของเขานะ ๕๐ บาทนะ แต่เขาไม่รับไป เขาให้พระใหม่รับ แล้วพระใหม่ก็ถือ แล้วพอได้มาแล้วไม่รู้ว่าจะไปหยอดตู้ที่ไหน หรือเราจะเอาได้ จะทำอย่างไร

มันถึงอยู่ที่ว่าสนาใจ ถึงบอก นี่ไง เวลาบวชแล้วหาเพื่อนที่ดี หาเพื่อนสหธรรมิกที่ดี ที่คุยเรื่องธรรมะ ที่มีจิตใจที่มุ่งมั่นจะออกประพฤติปฏิบัติเนี่ยยาก

แล้วเวลามีอยู่ด้วยกัน เวลาที่มีพระดีๆ องค์หนึ่ง มีพระดีๆ อยู่ ๔-๕ องค์ในวัดนี้ อยู่สักพักหนึ่งนะ เขาก็ย้ายไปอยู่วัดอื่น คนดี เราเข้าไปเจอพระที่ดี เขาก็จะคอยแนะนำ จะคอยศึกษา จะคอยปกป้อง จะคอยคุ้มครอง จะคอยแนะนำ ถ้าพระที่ดี

ถ้าพระที่ไม่ดีนะ เขาก็ไม่กล้าทำอะไรทั้งสิ้น แล้วถ้าพระที่ไปอยู่ นี่พูดถึงเอาดงขมิ้นมาแฉไหม แล้วถ้าพระที่ดีๆ ในสังคมนั้น พระที่มันมากขึ้นมา เวลาเขาทำตัวกันอย่างนั้น ใ้เราจะไปดีๆ อยู่มันก็โดนเขาเขม่นอีกเหมือนกัน

ไอ้พระที่ไปด้วยกันเขาไม่กล้าหยิบ เขาให้เราหยิบแทน เพราะอะไร เพราะถ้าทำอะไรเด่นเข้าไปเดี๋ยวอยู่ในวัดนั้นเขาก็เพ่งเล็งเหมือนกัน

เราจะบอกพระใหม่่ว่า ต้องมีกาลเทศะดูทางลมด้วย ธรรมและวินัยของจริงชัดๆ รับปัจจัย นิสัสัคคียปาจิตตีย์แน่นอน

ทีนี้ในทางวินัย พระ มีจิตตคหบดีกับนางวิสาขา มั่ง ไปขอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกมีพระที่บวชมาเป็นลูกเศรษฐีก็มี มีความลำบากลำบาก อยากจะถวายปัจจัย เวลาคนอยากถวายเงิน ไปขอพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าไม่ให้ละ พระพุทธเจ้าบอกว่าไม่ได้

แต่ถ้าเขาเป็นลูกเศรษฐี เขาเป็นคนที่เงินมีทองมาก่อน เขาเคยสะดวกลบยาแล้ว เขามาวบวชเป็นพระ ถ้ามันจะลำบากลำบากจนเกินไป เราอนุญาตให้ยินดีในสิ่งที่เกิดขึ้นจากเงินและทอง แต่ไม่ให้ยินดีในตัวเงินและตัวทอง คือยังห้ามหยิบเงินเหมือนเดิมมันแหละ

แต่เหมือนปัจจุบันนี้ แหม! ไม่รับตั้งค์ ไม่รับตั้งค์ นั่งรถเบนซ์กันเชียวนะ ไม่รับตั้งค์ มึงเอาอะไรไปเติมน้ำมันนั่นนะ

สิ่งที่เป็นน้ำมัน สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจัย ๔ เพราะอะไร เพราะในปวารณาเขาบอกไว้แล้วไง ถวายปัจจัยนี้เป็นปัจจัย ๔ ให้พระคุณท่านเรียกเอาจากไวยาวัจกร เงินที่ถวายให้กับกรรมการวัดหรือให้คนของวัด เขาเรียกไวยาวัจกร ตั้งไวยาวัจกรไว้ แล้วท่านต้องการสิ่งใดให้เรียกเอาปัจจัย ๔ ให้เรียกเอาจากที่นั่นได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยินดีในสิ่งที่เกิดขึ้นจากเงินและทอง คือเอาเงินไปแลกเปลี่ยนมา ยินดีในสิ่งนี้ได้ เอาเงินไปแลกเปลี่ยนมาแล้ว สิ่งที่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยนี้ยินดีได้

ถ้าห้ามหยิบเงินและหยิบทอง ถ้ามันเถรตรงนะ เงินไปแลกมาเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย มันก็เกิดจากเงินนั่นนะ มันมาจากต้นข้าว มันก็มาจากเงินไง ก็ไม่ยอมรับไง มันมีผู้รังเกียจได้ไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารอบคอบมาก อันนี้อยู่ในบาลี ในพระไตรปิฎกนะ แต่ในวงการสงฆ์ที่เขาบอกว่ามันมาที่หลัง มันแต่งกันไปเอง

อ้าว! ตามสบาย แล้วแต่ความคิดของคนไ

ไอนี้พูดถึงว่า ในสังคมมันกว้างใหญ่ แล้วพระองค์หนึ่ง อย่างเช่นใครก็ได้แล้วแต่ พระองค์หนึ่งมันไปทั่วประเทศไ เดียวไปอยู่วัดนั้น ย้ายไปวัดนั้น ย้ายไปวัดนั้น มันได้ประสบการณ์มาเกือบทุกวัดแหละ แล้วถ้าไปเจอครูบาอาจารย์ที่ดั่งามท่านก็จะชักจูงให้ดั่งาม

อย่างเช่น ยกตัวอย่างนิดหนึ่ง อย่างเรา เราไม่เคยเลยนะ ตั้งแต่บวชมาไม่เคยเลย แล้วเดือดร้อนไหม เดือดร้อน

เมื่อก่อนตอนเป็นพระเด็กๆ เวลาจะขึ้นรถนะ โอ้โฮ! มันจำเป็นไ ะยะทางไกลๆ ค่ารถก็บาทสองบาท เพราะว่าพระนี่เขาถือว่าเป็นราชการ ครึ่งราคาไ เวลาจำเป็น เราซื้อสัต์ยี่ใหม่เราก็คู้ควักตัวไปรษณีย์ สมัยก่อนนั้นมันยังโบราณอยู่ ต้องใช้ไปรษณีย์

ไอ้พวกกระเป๋ารถมันเจอนะ มันโมโหใส่นะ มันไม่พอใจ มัน “เฮ้อ!” เพราะอะไร เพราะมันใช้เวลาที่จะไปแลกเป็นเงินสดจากไปรษณีย์มันเสียเงินมากกว่า มันไม่คุ้มค่าไง

แต่เราก็ต้องซื้อสัตย์ เพราะว่ามันเป็นธุรกิจ รถเมล์เขามีต้นทุนของเขา เราจะไปนั่งของเขาฟรีอย่างไรถ้าเขาไม่นิมนต์ เขาไม่เชิญขึ้น

ในเมื่อเราขึ้นไป มีพระหลายองค์ใช้วิธีนี้ ใช้วิธีไปตามท่ารถ แล้วก็บอกว่า “อาตมาไม่มีปัจจัยนะ อาตมาขอไปด้วยได้ไหม” ถ้าเขาให้ไป เขาก็ให้ไป

มันอยู่ที่พระที่ดี อย่างเช่นเราไปอีสาน ไปวัดเส้นหลวงปู่สุวัจน์ หลวงปู่สุวัจน์ถาม “ไอ้หงบ เป็นคนที่ไหน” “ผมคนจังหวัดราชบุรีครับ”

ท่านก็เล่าประวัติท่าน ท่านไปภูเก็ตไง ท่านเดินจากกรุงเทพฯ เดินไปตามทางรถไฟ ท่านบอกท่านพักแทบจะทุกสถานีเลย ชาวบ้านเขาก็มาคุ้ยธรรมะกันนี้แหละ เขาถามว่า “หลวงพ่อดู หลวงพ่อจะไปไหน” “จะไปภูเก็ต” “ทำไมหลวงพ่อดูไม่ขึ้นรถไฟล่ะ”

นี่พระที่ดี ท่านก็เคย แล้วรุ่งเช้าก็ไม่มีใครซื้อตั๋วให้ ท่านก็เดินไป

ไปสถานีไหนก็ถามอย่างนี้หมดเลย เพราะอะไร เพราะประชาชนภาคกลาง ประชาชนธรรมยุตมันน้อย หรือธรรมยุตมันไม่มีก็ไม่รู้ เขาไม่ได้ฝึกหัดไว้ไง ทางอีสานเขารู้นะ เขาจะซื้อตั๋วให้อะไรให้ เพราะเขาถือว่าพระไม่มีตังค์ไง

ไอ้นี้ถามว่าหลวงพ่อดูทำไมไม่ขึ้นรถไฟล่ะ

ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวธนา เราขอไม่ได้ คนที่มีคุณธรรมในใจเขามีความละเอียด เขาเคารพธรรมวินัย เขาไม่พูดหยาบ เขาก็นิ่งๆ ในใจนะ อยากได้ใจจะขาด แต่ปากมันไม่กล้าพูด ถ้าคนมีคุณธรรมนะ มันมีความละเอียด

ท่านบอกเลยนะ ใครๆ ก็ถาม “ทำไมหลวงพ่อดูไม่ขึ้นรถไฟล่ะ หลวงพ่อดูไม่ขึ้นรถไฟล่ะ” แต่มันไม่ซื้อตั๋วให้สักคนเลย เดินจากกรุงเทพฯ ถึงภูเก็ต เดินบนทางรถไฟ

หลวงปู่สุวัจน์ ตอนท่านไปภูเก็ตท่านเดินไป แล้วประชาชนก็ถาม “หลวงพ่อดู หลวงพ่อดูทำไมไม่ขึ้นรถไฟล่ะ”

ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวรรณา ท่านก็ไม่ขนะ ไม่ใช่เหมือนพระที่เราเห็นๆ กันอยู่นี้ เพราะท่านมีเป้าหมายของท่าน ท่านอยากให้ศีลของท่านบริสุทธิ์ ให้ศีลของท่านสะอาดแวววาว ความลับไม่มีในโลก เราต่างหากเป็นคนทำเอง ท่านก็ไม่พูด เคย

ลำบากนะ เดินไปนะ ถ้าพูดสักคำเดียวได้นั่งรถไฟไปถึงที่ ท่านเดินเอา เดินไปเรื่อย เดินไปถึงภูเก็ต ท่านเล่าให้ฟังเอง

เราถึงเคารพรักพวกครูบาอาจารย์ที่ท่านชื่อสัตย์ คำว่า “ชื่อสัตย์” พูดจริงทำจริง พูดอย่างไรทำอย่างนั้น

แต่พระเยอะนะ พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง มนุษย์สัตว์ประหลาดใจ คิดอย่างหนึ่ง พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง ใ้ฉันอยู่ที่กรรมของสัตว์

หาเพื่อนแสนยาก หาครูบาอาจารย์ยากกว่า

ฉะนั้น เวลาคำถามนี้ะ เขาบอกเขาเป็นพระใหม่ เขาสงสัย

ฉะนั้น เงินที่ได้มา เราอ่านคำถามนี้ ทำไมโยมเขาใส่บาตรละ ถ้าโยมเขาใส่บาตรแสดงว่าโยมเขาเคยใส่ แล้วมันต้องมีพระเคยรับ เขาถึงใส่

เราบิณฑบาตไป บางทีนะ มันมีพวกภคธัญจมา เขาจะจอดรถแล้วเขาจะลงมาใส่บาตร เขาไม่มีสิ่งใดเขาก็คิดว่ากระเป๋าทิ้งออกมา แล้วเขาก็เอาเงินใส่

เราจะบอกเขาว่า ขอโทษนะ พระรับตั้งค้ไม่ได้ ไปใส่ที่อื่น พูดกับเขาดีๆ

แล้วถ้าพูดกับเขาดีๆ หนสองหนแล้วเขาไม่ทำหรอก แต่ถ้าคนยังทำอยู่แสดงว่ามันต้องมีคนรับ แต่ที่นี้เวลาพระเก่าเขาเห็นพระใหม่มาเขาก็กระมิดกระเมี้ยน

เราจะบอกว่าจะพูดอะไรมันอยู่ที่กาลเทศะสภาพแวดล้อมนั้น แต่โดยธรรมวินัยรับได้ไหม ไม่ได้ แล้วถ้าไม่ได้ ถ้าเราไม่รับ แล้วถ้าพระที่บวชก่อนมาเขารับละ

เราเนี่ยแบบว่ามันมองหน้ากันไม่ได้ ทีนี้การจะไปบวชที่ไหน จะบวชอย่างไร แต่ถ้าพูดถึงว่า
รับเงินรับทองเป็นอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์ เงินนั้นต้องปาทิ้งโดยไม่กำหนดทิศ แล้วไปปลง
อาบัติ มันถึงจะปลงอาบัติปาจิตตีย์ได้ แต่ถ้าเป็นวัดที่เขาได้รับเงินก็รับของเขาแล้วก็ให้เขาไป ก็จบ

นี่เขาบอกว่าเขารับมาแล้ว แล้วไม่รู้จะไปหยอดตู้ที่ไหน หรือว่าจะเป็นของเราเอง หรือจะ
ไปให้เขาอย่างนี้

มันเงิน มันเคอะมันเงิน เพราะอะไร เพราะมันทำผิดไง พอทำผิดขึ้นมา ถ้าเราทำผิด ทำ
กันจนเคยชิน พวกเราทำด้วยกัน เราก็ทำกันจนเคย แต่ถ้ามีคนเข้ามา เอ๊ะ! เราก็เขินนะ

แล้วคนที่ทำด้วยกัน เขาเรียกว่าอาบัติตัวเดียวกัน ปลงไม่ได้นะ ปลงอาบัติไม่ได้ อาบัติ
ต้องไปปลงกับคนที่ไม่ได้ทำ เขาเรียกว่าอาบัติไม่ใช่ตัวเดียวกันถึงปลงได้

ถ้าเป็นอาบัติตัวเดียวกันคือทำมาด้วยกัน แล้วจะปลงอาบัติด้วยกัน ไม่ได้ อาบัติไม่ตก
อาบัติจะตกเมื่อเราจะต้องไปปลงอาบัติกับพระที่อื่นที่ไม่ได้ทำอาบัตินั้น อาบัติถึงแก้ไขได้

นี่เหมือนกัน นี่มันอยู่ที่ในสังคมไง นี่ถามมา เราจะตอบอย่างไรละ ถ้าเขาบอกว่าสิ่งที่รับ
เงินรับทองผิดไหม

ผิด

แล้ววัดที่เขาเคยรับละ

รับเพราะว่าเขาเห็นโลกเป็นใหญ่ ในเมื่อประชาชนเขาสงสารพระ เขายากจะส่งเสริม
ให้พระได้สะดวกสบาย แล้วเราเห็นว่าเขาสงสารพระ คือจิตใจของสังคม จิตใจของโลก

แต่ถ้าเราเคารพธรรมและวินัย นี่จิตใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอ็งจะ
เคารพใคร เอ็งจะเชื่อใคร นั่นแล้วแต่กรรมของสัตว์

ฉะนั้นบอกว่า แล้วเราจะทำอย่างไรละ

ทำอย่างไรก็ปรึกษาเขาเลย ปรึกษาเขาเลยว่าอย่างนี้ทำอย่างไร ปรึกษาพระที่ให้เรารับ
เงินนั่นแหละ

จะบอกว่าไม่รับ แหม! มันหิบบเงินและทองไม่ได้แน่นอน แต่สิ่งที่ทำมาเพราะอะไร เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยินดีในสิ่งที่เกิดจากเงินและทอง แล้วสิ่งที่ว่าวัดวาอารามมันต้องทะนุบำรุงรักษา นั่นมันก็เรื่องดูแลรักษาวัดนั้น แล้วเวลาพระมีความเจ็บไข้ได้ป่วยต่างๆ มันก็ดูแลกัน

มันก็อยู่ที่ว่าสังคมนั้นมันเป็นสังคมที่มีน้ำใจต่อกัน ที่ดีงาม ว่าอย่างนั้นเถอะ มันหาได้ยากนะ แล้วคนคนหนึ่งมันต้องสิ้นชีวิตไป แล้วคนคนใหม่ที่จะขึ้นมารับภาระนี้ต่อไปจะมีจิตใจอย่างนั้นหรือไม่

แค่อารมณ์คนมันก็เรื่องหนึ่งแล้วนะ เรื่องสังคมที่มันกาลเทศะ ถ้าพวกเขามากกว่าเขา ปีบมาอย่างนี้ จะมาเก่งกว่าเขา เกินหน้าเกินหน้า โอ้โฮ! ไม่ได้นะ เป็นฆราวาสมันอยู่ด้วยส่วนตัว เป็นพระมันอยู่ในสังคมของสงฆ์นะ นี่พูดถึงพระ

นี่เขาบอกว่าเขาเป็นพระบวชใหม่

เราจะบอกว่าถ้าบวชไปหลายๆ พรรษาแล้วจะรู้เรื่องมากกว่านี้ แต่ถ้ายังบวชใหม่ก็ดูตามเขา ทำตามเขา ที่วัดนั้นทำอย่างไรก็ทำอย่างนั้น แล้วเราเปิดพระไตรปิฎก เปิดวินัยมุข เปิดต่างๆ บุปผสิกขา แล้วเราเชื่อหรือไม่เชื่อ เราจะทำตามนั้นหรือไม่ทำตามนั้น มันอยู่ที่วาสนาของคนใด

ถ้าวาสนาของคนที่ดีงาม แค่นับบอกทางมันยังแสนยากเลย หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไม่มีใครสอนเลยนะ เพราะคนสอนมันไม่มีใจ สอนได้เรื่องโลก แต่สอนเรื่องหัวใจ ศีล สมาธิ ปัญญา บุคคล ๔ คู่ มรรค ๔ ผล ๔ ใครจะสอน ท่านฝึกหัดค้นคว้ามา แล้วอันนั้นมันเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ ที่มีคุณค่าสำหรับเป้าหมายชีวิตเรา มันจะลำบากอย่างไรก็ให้มันลำบากไปเถอะ

แต่ตั้งแต่บวชมาเราไม่เคยเลยนะ ไม่เคยเลยจนปานนี้ แล้วมีสิ่งใดก็พวกญาติโยมเขาช่วยดูแล มันไม่ต้องการสิ่งนี้

อันนี้พูดถึงเรื่องเงินและทอง เขาว่าสงสย

ก็ยังต้องสงสยต่อไปนะ เพราะว่าคนเรายังมีกิเลสอยู่ มันก็สงสยไปเรื่อยนะ แต่ถ้ามันเอาจริงเอาจังนะ ถ้าลงธรรมและวินัย

หลวงตาท่านบอกไว้ เหยียบหัวพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าคือธรรมและวินัย เหยียบหัวพระพุทธเจ้าคือทำผิด ทำอาบัติ แล้วแสดงธรรม หลวงตาท่านเน้นนะ เหยียบหัวพระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม

ถ้าเคารพพระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรมละ

เคารพพระพุทธเจ้า อยู่ในธรรมและวินัย แล้วถ้ามีจริงแล้วแสดงธรรม มันก็จะเป็นธรรมที่ไม่ขัดแย้งกัน ใ้หน้เหยียบหัวพระพุทธเจ้าคือทำผิด แต่แสดงธรรม มันขัดแย้งกัน

ฉะนั้น ถ้าเป็นข้อเท็จจริงตามธรรมวินัย ตามกฎหมาย ผิด

ไม่รับตั้งแต่ต้น เวลาเขาจะมาใส่บอกเขาเลยบอกว่าพระรับไม่ได้ แล้วถ้าเขาจะเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยอื่นถวายพระเรื่องหนึ่ง ถ้าเขาจะเก็บไว้ใช้เองก็เรื่องหนึ่ง เขาจะไปถวายพระที่อื่นก็เรื่องของเข แต่เรารักษาความสะอาดบริสุทธิ์ของเราไว้ นี่พูดถึงถ้าคนเป็นจริงนะ แล้วก็เดินต่อไป ต่อไปตามเป้าหมายของชีวิต จบ

ถาม : เรื่อง “เกิดมาทำไม”

กราบนมัสการหลวงพ่อด๊ะ ลูกได้รับคำตอบส่งการบ้าน จากคำตอบลูกได้ทำการบ้านต่อ โดยการให้ปัญญาถามว่า เกิดมาเพื่ออะไร และเกิดมาทำไม อยู่หลายวัน จนวันหนึ่งลูกเดินจงกรมแล้วรู้สึกเพลียและง่วง จึงตัดสินใจว่าวันนี้ขึ้นกุฏินอนเร็วกว่าปกติสักวันหนึ่งแล้วกัน แล้วก็ยังพุทโธอยู่ ระหว่างที่หัวกำลังถึงหมอนก็มีคำตอบว่า “เกิดมาเพื่อพระธรรมไง เกิดมาเพื่อพระธรรม” อาการเพลียและง่วงกลับหายไป ลูกสามารถกลับไปเดินจงกรมต่อได้ แต่วันนี้ตั้งแต่เช้า ลูกไม่ได้ตั้งคำถามว่าเกิดมาทำไม เพื่ออะไรเลย กราบเรียนเมตตาหลวงพ่อด๊ะ

ตอบ : ใ้ว่าเกิดมาทำไม เกิดมาเพื่ออะไร เวลาเราตั้งคำถามไว้ แล้วเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา แล้วถ้ากิเลสมันยังครอบงำหัวใจอยู่ มันตั้งคำถามมันตอบอะไรไม่ได้ มันตอบอะไรไม่ได้เพราะอะไร เพราะกิเลสมันพลิกมันแปลง มันปลิ้นมันปล้อน ใ้เราก็อุ่นตลบเลี้ยวอะไรก็ไม่เจอ สุดท้ายแล้วเวลาจะเลิกจากเดินจงกรมจะขึ้นไปนอนไง มันปล่อยวางหมด มันเกิดธรรมผุดขึ้นมา “เกิดมาเพื่อธรรมะ เกิดมาเพื่อพระธรรม”

เวลาธรรมมันเกิดนะ คำว่า “ธรรมมันเกิด” เพราะมันเกิดขึ้นจากหัวใจ หัวใจมันต้องชุ่มชื้นไง พอเกิดมาจากหัวใจ หัวใจมันชุ่มชื้น

เหมือนกับเราทำสิ่งใดผิดอยู่ แล้วมีคนมาเตือนอย่างนี้ แล้วมันได้สติมาไง พอสติมันเกิดขึ้นมา กลับลงไปเดินจงกรมต่อเลย เวลากลับไปเดินจงกรมต่อเพราะอะไร เพราะจิตใจมันชุ่มชื้น จิตใจมันเบิกบานไง เวลาเดินจงกรมเวลากิเลสมันครอบงำ คอตกละเลยนะ เดินจงกรมหงอยเหมือนไก่หงอยเลย เพราะมันไม่เบิกบานไง แต่เวลามันผูกขึ้นมามันเบิกบาน เห็นไหม นี่เจริญแล้วเสื่อม

เขาถามว่า อะไรมันเจริญ อะไรมันเสื่อม อะไรเป็นกิเลส อะไรเป็นธรรม

ก็หัวใจเรารู้ทั้งนั้นนะ ถ้ามันเป็นกิเลสนะ ใ้โฮ! มันเศร้าหมอง มันเครียด มันตึงเครียด มันอะไร แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ จะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่ เดินจงกรมของเราไปเรื่อยๆ มนุษย์จะล่วงพ้นด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ การเดินจงกรมอยู่หรือการนั่งสมาธิอยู่ สิ่งใดมันจะเกิดขึ้นมา มันจะบีบคั้นหัวใจขนาดไหน แต่เราก็มีการเดินจงกรม การนั่งสมาธิภาวนา เป็นกิจที่ยังต่อสู้กับมันอยู่ มันจะบีบคั้นอย่างไร มันจะทำอย่างไรก็แล้วแต่ มันทำไม่ได้ตลอดไปหรอก

แล้วถ้าเวลามันพุ่งช่าน มันบีบคั้นหัวใจเรา เราก็ยอม ยอมแพ้แล้วละ นอน ยอมแพ้แล้ว เลิก มันก็จะบีบคั้นตลอดไป แล้วคราวหน้านะ เวลาเดินจงกรมอีกมันก็จะบีบคั้นมากกว่านี้อีกเพื่อจะให้เลิก จะให้เลิก จะให้เลิก

แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนาอยู่นะ มันจะบีบคั้นขนาดไหนเราก็เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เวลาธรรมมันผูกขึ้นมา มันผูกขึ้นมาเพราะอะไร มันผูกขึ้นมาเพราะเราเดินจงกรมใช้ไหม

เราเดินจงกรม เหมือนกับเรากริยาเคลื่อนไหวอยู่ไง เวลาเคลื่อนไหวอยู่ สิ่งใดที่มันติดพันของมันอยู่ เวลาการเคลื่อนไหวๆ เวลามันมีวาระที่มันวางได้ไง พอมันวางได้ ธรรมะมันผูกขึ้นมา ธรรมะผูกขึ้นมาก็คือความคิดเรื่องธรรมะมันจะผูกขึ้นมา นี่ธรรมะผูก

ในพระไตรปิฎก ในอภิธรรมเขียนว่าธรรมผูก ธรรมเกิดขึ้น ธรรมะเกิดขึ้นกลางหัวใจ

ธรรมมันผูกนี้เป็นอำนาจวาสนา เป็นบารมีของหัวใจ แต่ถ้าเป็นอริยสัจ มันต้องทำความเข้าใจของใจเข้ามาก่อน พอใจสงบแล้ว ใจสงบแล้วเราน้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

เราน้อมไปเห็นใจ เราน้อมไปเห็น มันมีการน้อมไปเห็น การเห็นกาย เห็นแล้วกายจะอยู่กับเราหรือไม่

บางคนบอกมันเห็นกายแล้ว มันพิจารณากายได้หรือไม่

เห็นส่วนเห็นนะ เห็นนะมันเห็นหลอกๆ แต่เวลาเราจะกำหนด เราจะเอามาใช้งาน มันไม่อยู่หรอก ถ้ากำลังไม่พอนะ ภาพนั้นจะไม่อยู่

อุคคหนิมิต นิमितที่เกิดขึ้น วิปัสสนาคือวิภาคะ วิภาคะคือการขยายส่วนแยกส่วน สิ่งที่เราเห็นภาพเป็นห้วงกะโหลก ห้วงกะโหลกนี้อุคคหนิมิต นิमितที่เกิดขึ้น แล้วถ้าจะกำหนดดู แพล็บหายแล้ว

ถ้าจิตมันพอมีกำลังกำหนดดู มันไหวมันเคลื่อน มันไหวมันเคลื่อน อย่างนั้นพิจารณาไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะมันแยกไม่ได้ เพราะการเคลื่อนมันมีภาพใหม่ภาพเก่าซ้อนกัน มันไม่เป็นภาพที่ให้เราขยายได้

แต่ถ้าอย่างนั้น ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงท่านจะให้ปล่อย ปล่อยคือไม่ต้องไปคิดถึงภาพนั้น ให้กลับมาพุทโธ ให้กลับมาทำสมาธิให้เข้มแข็งขึ้น

สมาธินี้เหมือนกับไฟ ไฟที่เราใช้ ๒๒๐ ถ้าไฟมันมา ๑๒๐ เครื่องใช้ไฟฟ้าใช้งานไม่ได้ อ่อน อ่อน ไฟมันอ่อน ถ้าไฟมันแรง เครื่องใช้ไฟฟ้าเสียหมดเลย ไฟไม่เสถียร

การทำเครื่องเทคโนโลยีต่างๆ เขาต้องการไฟฟ้าที่เสถียร ไฟฟ้าที่เสถียรย้อนกลับมาที่สมาธิ สมาธิที่มันเวลาเห็นกายๆ พอเห็นปั๊บ ไฟฟ้ามันกำหนด กำลังของจิตมันพิจารณา

เวลาไฟมันอ่อนมันไปไม่ได้ มันไปไม่ได้ แต่ถ้าเรากลับมาสมาธิ กลับมาทำความเข้าใจของใจเข้ามา พอใจมันสงบระงับเข้ามา ถ้าไฟมันเสถียร ถ้ามันเห็นภาพ แล้วถ้าจิตมันไปกำหนดภาพนั้น กำลังมันมี กำลังมันมี มันขยายส่วนแยกส่วนได้

การขยายส่วนแยกส่วนกับภาพเคลื่อนไหวต่างกันนะ

ภาพเคลื่อนไหวมันกำลังตก ไม่มีกำลัง ตก ภาพเคลื่อนไหว

ภาพขยาย ภาพแยก วิภาคะ

นี่พูดถึงว่าถ้าเป็นอริยสัจ

ถึงบอกว่า ถ้าธรรมมันผูกเป็นเรื่องหนึ่ง เวลาอยู่ดีๆ ก็มีเรื่องนั้นขึ้นมา อยู่ดีๆ ก็มีเรื่องขึ้นมา เราก็ โอ้โฮ! มีเรื่องนั้นขึ้นมา แหม! มันก็มีคุณธรรมเป็นพระโสดาบันเชียวนะ พอมีเรื่องนั้นขึ้นมาก็ โอ้โฮ! จะเป็นสภิกขาคามีแล้ว พอมีเรื่องนั้นขึ้นมา...มันไม่ใช่

มันผูกขึ้นมามันเป็นอารมณ์ความคิดเฉยๆ แต่เป็นอารมณ์ความคิดในทางธรรม เป็นการเตือนสติ เป็นการเตือนผู้ปฏิบัติมันนะ เขาเรียกว่าธรรมเกิด

ฉะนั้น พอเวลาธรรมเกิดให้รู้ว่ามันธรรมเกิด ไม่ใช่อริยสัจ ไม่ใช่

ถ้าอริยสัจมันต้องทำความเข้าใจเข้ามา พอใจสงบแล้วก็อย่างที่ว่า เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง แค่นี้มันรู้เลย เพราะแค่เห็น หัวใจนี้สั่นไหวหมดเลยนะ เพราะมันเห็นกิเลส

กิเลสมันซุกไว้ในใจ มันไม่ยอมให้ใครเห็นหน้ามันหรอก กิเลสในหัวใจของเรา เราไม่รู้จักมัน แล้วไม่เคยเห็นหน้ามัน แล้วไม่รู้ว่ามันอยู่ไหนด้วย แต่รู้ว่ามันมี แล้วถ้ามันจิตสงบก็ยังไม่เห็นมันเป็นอิสระชั่วคราว

แต่ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ได้ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการการหมุนไป การเคลื่อนไหวไป ถ้าจิตเห็นอาการของจิต นี่ไง จะเกิดถ้ามันใช้ปัญญาได้มันจะเป็นวิปัสสนา การวิปัสสนาคือ วิปัสสนาการรู้แจ้งในใจ รู้แจ้งในใจที่กิเลสมันหมกมุ่นอยู่ กิเลสมันซ่อนเร้นอยู่

วิปัสสนา เห็นใหม่ แล้วถ้าเวลาพิจารณากาย กายมันแตกออก กายมันแยกออก กายมันแปรสภาพไป กายมันขยาย นี่วิภาคะ จะค้นหาค้นคว้าหาสิ่งที่เศร้าหมอง หาสิ่งเชื่อมต่อ หาสิ่งที่ให้จิตมันหมุนไป ที่มันทุกข์มันยากอยู่นี่ไง นี่วิปัสสนา แล้ววิปัสสนาเกิดขึ้นมาอย่างนี้ ถ้าจิตมันสงบระงับแล้วมันเป็นไปได้

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเวลาธรรมเกิดๆ เขาบอกว่าเวลาเขาถามตัวเขาเองไง เดี๋ยวจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เกิดมาทำไม เกิดมาทำไม เขาบอกเกิดมาเพื่อพระธรรมไง

ถ้าเกิดมาเพื่อพระธรรม คราวนี้เป็นพระธรรมนะ ถ้าคราวหน้าถ้ามันจะเกิดอีก มันจะเกิดเป็นคำอื่นก็ได้ เกิดเป็นสิ่งที่ใดก็ได้ ถ้ามันเกิดแล้วมันก็เป็นบุญเป็นกุศล

เวลาเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เวลามันทุกข์มันยาก ความทุกข์มันมีประจำเราอยู่แล้ว แล้วเวลามันเกิดรสชาติอย่างนี้ เห็นไหม รสของธรรม รสของสติธรรม รสของสมาธิธรรม รสของภาวนามยปัญญาธรรม เวลามันเกิดขึ้นมันมีรสชาติ มันรู้ของมัน

นี่ขนาดว่าธรรมเกิดๆ นะ แต่ว่าเกิดมาเพื่อพระธรรม จะนอนนี้ลูกเลย ไปเดินจงกรมต่อ เวลามันเกิดแล้วนะ โอ้โฮ! คึ้นนั่นทั้งคึ้นหรือวันนั้นทั้งวันมันแช่มชื่น เหมือนมีพระธรรม สัจธรรม มาขโลมในหัวใจเราไง

ในปัจจุบันนี้กิเลสมันบีบคั้นในใจของเรา เวลาที่มีสิ่งใดเกิดขึ้น มีพระธรรมคุ้มครองดูแลหัวใจของเรา มันมีความสุขนะ แล้วความสุขมันแสวงหาได้ในหัวใจของเรานี้ เรามีการกระทำนี้เราเพื่อค้นคว้าหาหัวใจของเราเพื่อประโยชน์กับเราไง

นี่พูดถึงว่า “เกิดมาทำไม” คำถามเนาะ เวลาเกิดมาทำไมนั่นเรื่องหนึ่ง แต่เวลาเขาบอกว่า เวลาเกิดมาเพื่อพระธรรม เราถึงอธิบายคำว่า “เวลาธรรมมันเกิด”

แล้วธรรมมันเกิด ไม่ต้องไปยึดมั่นว่าเป็นของเรา ไม่ต้องไปจดทะเบียนนะ แหม! จะจดทะเบียนเลยเป็นของเรา ลิขสิทธิ์

มันเกิดแล้ว แล้วมันก็หายไปแล้ว แล้วมันจะไปเกิดใหม่ข้างหน้า ไปจดลิขสิทธิ์เขาไม่รับจดหรอก เพราะมันเป็นเรื่องนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ นี่มันจับต้องไม่ได้ แต่ของเรา เรารักษาของเราไป

นี่พูดถึงว่าคนที่ปฏิบัติ สิ่งใดเกิดขึ้นเราฝึกหัดปฏิบัติของเรา ฝึกหัดปฏิบัติเป็นปัจจัยจัดตั้งเป็นสันติภูมิจึง นี่สมบัติของเราแท้ๆ นะ เราประสบเอง เรารู้เอง เราเห็นเอง เป็นสมบัติของเราเอง เหมือนปัญญา ปัญญาไม่ต้องแบกไม่ต้องหาม เป็นปัญญาของเราเอง

นี่ประสบการณ์ของเราเอง แล้วปฏิบัติไป ถ้ามันเจริญดีขึ้นๆ มันจะมีคุณธรรมในใจของเราเพื่อประโยชน์กับตัวของเราเอง เอวัง